

Advies over de beleidsbrief Onderwijs en Vorming 2003 - 2004

1 Situering

Op 24 oktober 2003 keurde de Vlaamse Regering de beleidsbrieven van de verschillende ministers goed. De Vlaamse Onderwijsraad bracht advies uit over de beleidsbrief voor onderwijs en vorming op 10 november 2003 met eenparigheid van stemmen in aanwezigheid van 23 leden. Er waren twee onthoudingen.

De Vlaamse Onderwijsraad focust in zijn advies op de maatregelen die nog in de loop van dit schooljaar gestalte zullen of moeten krijgen. De onderwijsraad zal daarnaast in de eerstvolgende maanden een aantal verwachtingen formuleren voor het onderwijsbeleid van de toekomst. Hierin zullen we stilstaan bij een visie op het onderwijs voor de komende vijf jaar. De onderwijsraad doet daarom nu geen uitspraken over aangekondigde maatregelen die verder reiken dan het huidige schooljaar.

2 Prioritaire dossiers

2.1 De groeiende impact van andere regelgeving op onderwijs

Er is heel wat regelgeving naast de specifieke onderwijsregelgeving die ook op scholen van toepassing is. Het gaat dan zowel om Europese regelgeving (bijv. de richtlijn over het gebruik van pesticiden), federale wetgeving (bijv. de wet op het welzijn, de auteursrechten, de beroepstitels, arbeidsgeneeskunde) als om Vlaamse regelgeving (evenredige participatie op de arbeidsmarkt, Beter Bestuurlijk Beleid, het op stapel staande decreet op de bedrijfsgeneeskunde). Het is voor scholen bijzonder complex om deze overvloed aan voorschriften op te volgen en uit te voeren. Niet zelden zijn er ook heel wat extra-kosten aan verbonden terwijl de werkmiddelen al beperkt zijn en vooral dienen voor de organisatie van het onderwijs als dusdanig. De Vlor vraagt aan de overheid om scholen te ondersteunen, ook financieel, om met deze veelheid aan regelgeving om te gaan.

2.2 De financiering van het volwassenenonderwijs

Eerder gaf de Vlor aan dat levenslang leren een prioriteit zou moeten zijn voor het onderwijsbeleid. We stellen vast dat het onderwijs voor sociale promotie niet kan rekenen op de financiële middelen die het nodig heeft om volwaardig te functioneren. De overheid kondigt in het programmadecreet een nieuwe berekening van het lestijdenpakket aan en een beheersing van de terugbetaling van inschrijvingsgelden voor cursisten die recht hebben op een vrijstelling van inschrijvingsgeld. Het volwassenenonderwijs stelt vast dat intussen

andere sectoren buiten het onderwijs alle kansen krijgen om het levenslang leren vorm te geven.

2.3 Studiefinanciering in het hoger onderwijs

In het hoger onderwijs is door de goedkeuring van het structuurdecreet in het voorbije academiejaar een diepgaande hervorming in gang gezet. De minister maakte intussen werk van aanbouwdecreten zoals dat op de flexibilisering van het hoger onderwijs. Flexibilisering veronderstelt echter dat de mechanismen voor studiefinanciering hierop inspelen. De huidige studiefinanciering is gebaseerd op een voltijds jaarsysteem. Als het parlement een decreet op de flexibilisering van het hoger onderwijs goedkeurt zonder de studiefinanciering aan te passen, zal dat sociaal ongewenste effecten hebben. De Vlor vraagt dat de minister tegelijk op het federale niveau aandringt op de aanpassing van het sociaal statuut waaronder het systeem voor kinderbijslag.

De minister somt in de beleidsbrief een groot aantal uitvoeringsbesluiten op die een belangrijke onderwijskundige betekenis hebben voor het hoger onderwijs. De Vlor dringt erop aan over de belangrijkste onderwijskundige uitvoeringsbesluiten advies te kunnen uitbrengen.

2.4 Aanpassingen aan het stelsel voor studietoelagen

De Vlor is ervan overtuigd dat het stelsel van de studietoelagen dringend aan herziening toe is. Uit diverse onderzoeken over studiekosten uitgevoerd door het HIVA blijkt dat de studietoelagen de reële studiekosten niet dekken. Het zal tevens nodig zijn om de voorwaarden om een studietoelage te krijgen te verruimen. Dit geldt zowel voor het secundair als voor het hoger onderwijs.

2.5 De DIVA een breder draagvlak geven in onderwijs

De DIVA (Dienst Informatie, Vorming en Afstemming) is belast met de dossiers die betrekking hebben op de afstemming tussen de onderwijs- en andere opleidingsverstrekkers. Hier zijn heel wat dossiers aan de orde die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor het beroepsgericht onderwijs zowel in het volwassenenonderwijs als in het secundair onderwijs. De DIVA coördineert ook de opvolging van het Brugge/Kopenhagen-proces, eveneens een ontwikkeling met verstrekkende gevolgen voor het beroepsgericht onderwijs. De Vlor vindt het noodzakelijk dat alle onderwijspartners moeten kunnen meedenken over de contouren van het beleid dat daar vorm krijgt. De raad dringt al langer aan op een sterkere vertegenwoordiging van de inrichters van onderwijs in de organen van de DIVA. De aanwezigheid vanuit onderwijs is op dit ogenblik beperkt. Ten tweede zou de Raad Volwassenenonderwijs nog meer een klankbord en een draagvlak kunnen bieden voor nieuwe ontwikkelingen op het vlak van levenslang leren. Een strategische adviesraad voor het beleidsdomein onderwijs en vorming moet zich ook over het vormingsbeleid kunnen uitspreken.

2.6 Structurele maatregelen voor het DBSO

De minister erkent dat het DBSO een sector is waar dringend maatregelen moeten worden genomen. De Vlor vraagt de minister om nog dit schooljaar de nodige structurele ingrepen te doen. De Vlor bereidt naar aanleiding van de viering van 20 jaar DBSO een advies voor.

2.7 De verworvenheden van integrale jeugdhulpverlening bestendigen

In samenwerking met het departement Welzijn, startte de minister een pilootproject om in een drietal regio's integrale jeugdhulpverlening vorm te geven. Dit project kreeg vorm in 2001 en 2002. De huidige projecten lopen af in juni 2004. De Vlor vraagt om de continuïteit in de projecten te garanderen. Dit met het oog op een grondige evaluatie van de projectwerking met het oog op een kaderdecreet.

2.8 Lerarenprofielen in het volwassenenonderwijs

We stellen vast dat er voor het volwassenenonderwijs specifieke profielen en basiscompetenties worden gehanteerd. Deze zijn echter niet voorzien in het decreet op de lerarenopleiding en de nascholing. De CVO hanteren de basiscompetenties al (o.m. in het kader van de modularisering van de opleidingen) maar zonder dat de basiscompetenties en beroepsprofielen door resp. de regering en het parlement zijn goedgekeurd. Het zou wenselijk zijn te voorzien in de noodzakelijke juridische onderbouwing van deze instrumenten.

2.9 Einddoelen voor de basiseducatie

De Vlor bracht het voorbije schooljaar advies uit over modulaire opleidingsprofielen voor de opleidingen Nederlands tweede taal, wiskunde en informatie- en communicatietechnologie in de basiseducatie. Hierbij rijst de vraag naar de legistische basis van de einddoelen die zijn vervat in de opleidingsprofielen.

2.10 Opleidingen voor verzorgende beroepen

De Vlor herinnert aan het advies van de Raad Secundair Onderwijs van 20 mei 2003 over de toegang tot het beroep van verzorgende. De Vlor vraagt om het beroepsprofiel verzorgende te relateren aan het reële takenpakket van de verzorgende en de zorgkundige. In een tweede beweging zou snel duidelijkheid moeten worden geschapen over de onderwijsniveaus en –sectoren die deze opleidingen kunnen aanbieden.

2.11 Specifieke eindtermen voor alle structuuronderdelen ontwikkelen

De Vlor vraagt dat de specifieke eindtermen voor het TSO, BSO en KSO nu aan de orde zouden worden gesteld. De afspraken die de basis vormden voor het themadecreet moeten daarbij worden gerespecteerd.

In de marge hiervan herinnert de raad ook aan het feit dat er voor het structuuronderdeel "topsport" in het ASO nog geen specifieke eindtermen zijn ontwikkeld.

3 Commentaar bij het ontwerp

3.1 Algemeen commentaar

3.1.1 Heel wat verwachtingen

De onderwijsraad merkt op dat er in tal van beleidsbrieven uit andere beleidsdomeinen verwachtingen en opdrachten zijn geformuleerd voor het onderwijs. We verwijzen naar die passages bij de bespreking van bepaalde aspecten uit de beleidsbrief onderwijs. Deze beleidsdomeinen erkennen hiermee de sleutelpositie van onderwijs om welzijn en economische ontwikkeling te stimuleren naast de persoonlijke ontwikkeling van een individu in verschillende levensfasen. De Vlor vindt het dan ook logisch dat die beleidsdomeinen de onderwijsgeledingen ernstig nemen en met hen het debat aangaan in plaats van unilateraal beslissingen te nemen. De professionaliteit en het engagement van de onderwijsgeledingen zijn belangrijke troeven voor het welslagen van deze beleidsobjectieven.

3.1.2 Noodzakelijke middelen

Vanuit de vaststelling dat onderwijs een sleutelsector is die zowel de persoonlijke ontplooiing van mensen als de maatschappelijke ontwikkeling mee ondersteunt, vraagt de onderwijsraad dat de samenleving dan ook de nodige middelen investeert om die groeiende verwachtingen mogelijk te maken. De minister erkent in de inleiding eveneens dat er de toekomst meer middelen nodig zijn voor onderwijs. We erkennen dat er door CAO VI meer financiële middelen zijn uitgetrokken voor de waardering van de leerkrachten en appreciëren deze extra inspanning. Maar er zijn nog heel wat andere financiële behoeften.

De middelen voor schoolinfrastructuur zijn schromelijk ontoereikend om te voldoen aan de bestaande behoeften, laat staan om te beantwoorden aan nieuwe behoeften op het vlak van toegankelijkheid van scholen voor jongeren met een handicap, op het vlak van nieuwe onderwijsmethodes zoals zelfstandig leren of om in te spelen op de vragen van de lokale gemeenschap. Ondanks duidelijke afspraken in het regeerakkoord van 1999 gaat de voorliggende begroting in een andere richting en bezuinigt op de middelen voor infrastructuur. De Vlor vindt deze bezuinigingen onaanvaardbaar. Infrastructuur is een wezenlijk onderdeel van kwaliteitsvol onderwijs.

Levenslang leren is absoluut noodzakelijk om het competentieniveau van mensen te laten meegroeien met veranderingen in hun privé-leven of in de samenleving. We stellen evenwel vast dat de minister de budgetten voor het onderwijs voor sociale promotie wil beperken (zie punt 3.2.32). Levenslang leren wordt zelfs niet vermeld bij de beleidsprioriteiten in de aanhef van de beleidsbrief. Ook aan deze beperking van middelen tilt de Vlor bijzonder zwaar.

We verwijzen tenslotte naar recente onderzoeken over de taakbelasting van de personeelsleden, zowel in het leerplicht als in het hoger onderwijs. Dit roept vragen op naar meer omkadering. De Vlor vraagt hiervoor nu al aandacht maar herneemt deze problematiek zeker in de verwachtingen voor het onderwijsbeleid van de toekomst.

3.1.3 Beleid in overleg

Vernieuwingen in onderwijs kunnen maar succesvol zijn als er een draagvlak voor is en als ze daadwerkelijk omgezet worden in schoolbeleid en in het handelen van de leerkrachten.

Daarom is het cruciaal dat de overheid bij het uittekenen van haar onderwijsbeleid overlegt met alle partners, ook deze uit het middenveld van onderwijs. De Vlor verwijst in deze context naar de belangrijke dossiers die binnen DIVA worden voorbereid, naar de beslissing om in het basisonderwijs en secundair onderwijs op korte termijn het talenonderwijs te verruimen, de nieuwe basiscompetenties voor leraren, naar de wenselijkheid om de begrippen leerwinst en de meetbaarheid ervan in te passen in een beleid, hetzij op macrovlak hetzij op het niveau van de school ...

3.1.4 Wettelijkheid en autonomie

Veranderingen vragen ook dat het opzet, de strategie en het proces op het lokale niveau worden doorgesproken en voorbereid, uitgevoerd, geëvalueerd en bijgestuurd. Dit vraagt om tijd en om een duidelijk en stabiel kader waarbinnen het beleid tot stand komt. Het valt de Vlor op dat er een aantal belangrijke vernieuwingen in gang worden gezet zonder dat er een voldoende legistische basis voor is. We verwijzen naar de modularisering van de basiseducatie (punt 3.2.16), de basiscompetenties voor leraren (punt 3.2.2), de “verplichte” ICT-vaardigheden voor het basisonderwijs (punt 3.2.24). Dit creëert rechtsonzekerheid in scholen en komt een dynamisch schoolbeleid niet ten goede. Het valt ook op dat de overheid opnieuw initiatieven aankondigt die ingrijpen op de autonomie van de scholen en op de pedagogische vrijheid. We verwijzen bij voorbeeld naar het misbruik van peilingstoetsen om pedagogische methodes te evalueren (punt 3.2.11), leerlingvolgsystemen naar voren te schuiven of te bepalen hoe de school de uren voor ICT-coördinatie aanwendt (zie punt 3.2.25).

3.1.5 Het Vlaamse onderwijs aansluiten op beleidsinitiatieven van andere multilaterale organisaties

Sinds de verklaring van Lissabon tekent de Europese Unie de contouren uit voor een onderwijsbeleid. Ook de verklaring van Bologna toont aan dat internationale afspraken een grote invloed uitoefenen op het (hoger) onderwijsbeleid. De Vlor vindt het wenselijk dat de missie van onderwijs hierdoor niet onder druk komt te staan. Het Vlaamse onderwijs moet op een doordachte en weloverwogen manier beslissen in welke van de ontwikkelingen het meegaat, waar het prioriteiten legt en welke punten minder aandacht verdienen. De Vlor verwijst in dit verband naar het advies van de algemene raad over het Europese onderwijsbeleid¹. Het is wenselijk dat het debat over de wijze waarop het Vlaamse onderwijs omgaat met het Europese onderwijsbeleid op een veel breder forum wordt gevoerd. We plannen ook een advies over het interimrapport over de toekomstige doelstellingen voor onderwijssystemen.

3.1.6 Geen vrijblijvend wetenschappelijk onderzoek

De minister verwijst in de beleidsbrief regelmatig naar wetenschappelijk onderzoek over de materie. Volgens de Vlor zijn die conclusies erg relevant voor de vormgeving van het onderwijsbeleid zoals de studies over taakbelasting en jobbeleving van leerkrachten en docenten in het hoger onderwijs. De Vlor dringt erop aan om de conclusies van onderzoek meer en sneller om te zetten in concrete beleidsmaatregelen.

¹ ALGEMENE RAAD, *Advies over het Europese onderwijsbeleid en zijn weerslag op het Vlaamse onderwijsbeleid*, 20 mei 2003.

3.2 Specifieke bedenkingen

3.2.1 Bestrijding van het lerarentekort

Uit onderzoek blijkt dat het lerarenberoeps aantrekkelijker maken niet enkel een zaak is van vergoedingen en promotiekansen. Er is wel nood aan een regeling voor de erkenning van anciënniteit van zij-instromers in het beroep van leraar.

Leraren vragen meer pedagogisch comfort en een grotere professionele ondersteuning en ontwikkelingskansen. De Vlor vraagt dat de minister rekening zou houden met deze onderzoeksresultaten en ze in beleid zou omzetten. Als de overheid maatregelen neemt om het lerarentekort op te vangen, moet ze daarnaast ook voldoende oog hebben voor de kwaliteit van het onderwijs. Het beleid moet stimuli inbouwen om leerkrachten te stimuleren op korte termijn een pedagogische diploma te behalen. We stellen daarnaast vast dat er in het onderwijs elk jaar een vrij grote groep leraren uitstroomt. Ook dit is een gegeven dat bijdraagt tot een lerarentekort.

Er ontbreekt een reglementaire basis voor de ministeriële mededeling van 31 juli 2001 aan de besturen en directies van centra voor volwassenenonderwijs die de Vlaamse gemeenschap financiert of subsidieert. Deze omzendbrief kondigt een besluit van de Vlaamse regering aan dat een basis legt voor de betere verloning van mensen in bijbetrekking. Dit besluit is er nog steeds niet.

3.2.2 De nieuwe lerarenopleiding

De Vlor is vragende partij voor een goed en degelijk decreet op de lerarenopleidingen. Het is zorgwekkend dat de timing voor de inwerkingtreding van het nieuwe decreet op de lerarenopleidingen losgekoppeld is van de timing voor het structuurdecreet. De Vlor vreest dat daardoor bepaalde ontwikkelingen buiten de academische lerarenopleiding om zullen gebeuren. Wellicht zal hierdoor de denkpiste om een gedeelte van de academische lerarenopleiding in te passen in de masteropleiding onmogelijk worden. De lerarenopleidingen SO groep 1 hebben geen financiële ruimte meer onder meer door de keuze voor twee of drie vakken. De Vlor herinnert ook aan zijn herhaalde vraag over het mentorschap voor leraren. Voor beide bovenstaande punten moet een nieuw decreet op de lerarenopleiding een oplossing bieden.

De raad stelt vast dat de overheid de basiscompetenties heeft herwerkt. De Vlor herinnert aan zijn reactie op de evaluatie van de lerarenopleiding van 17 november 2001. We stelden hier dat basiscompetenties een nuttig referentiekader kunnen zijn maar er toch niet toe mogen leiden dat de essentie van het leraarschap gereduceerd wordt tot objectiveerbare technieken. Essentiële aspecten van het leraarschap zoals kunnen niet worden gevat in beroepsprofielen en basiscompetenties. Leraarschap steunt immers op de persoonlijkheid van de betrokkene, op leerlingbetrokkenheid en engagement. Het belang van de persoonlijkheid van de leraar, zijn relationele gerichtheid en zijn voeling met wat leeft bij jonge mensen, is essentieel voor een leraar. Het zogenaamde “teacher thinking”-onderzoek, de belangrijkste stroming binnen het onderzoek naar lerarenopleiding en lerarengedrag, heeft de voorbije twintig jaar duidelijk aangetoond dat de opvattingen (het denken) van leraren bepalend zijn voor hun handelen en dat opleiding en vorming van leraren dus niet enkel gericht mogen zijn op handelingsvaardigheden, maar ook de kennis en opvattingen van de betrokkenen mee in rekening moeten brengen.

De Vlor vindt ook dat nieuwe basiscompetenties moeten worden beoordeeld tegen de achtergrond van de basiscompetenties die nu al vereist zijn. Het moet om een haalbaar pakket gaan dat realistische eisen stelt aan de lerarenopleidingen en toekomstige leerkrachten.

De Vlor vraagt de minister om de correcte besluitvormingsprocedures voor aanpassingen aan de basiscompetenties te respecteren. Na het advies en de goedkeuring door de regering, moeten de hogescholen deze nog omzetten in curricula.

De Vlor vraagt de minister om de timing voor de besluitvormingsprocedure te verduidelijken. Op welke termijn mag de Vlor een adviesvraag hierover verwachten? Het valt de Vlor op dat de minister de nieuwe competenties al op 1 september 2004 wil invoeren. De vraag is of deze timing realistisch is. De Vlor verzet zich nadrukkelijk tegen sluipende besluitvorming waarbij scholen curricula al aanpassen vooraleer de besluitvormingsprocedure rond is.

De Vlor begrijpt de verwijzing in het luik over de lerarenopleiding naar het decreet houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt, niet. Is het de bedoeling voor de lerarenopleiding specifieke initiatieven op het getouw te zetten? Heeft dit betrekking op het hele personeelsbeleid in het onderwijs? Over welke uitvoeringsbesluiten gaat het?

3.2.3 Het aantal ongekwalificeerde schoolverlaters moet dalen

De beleidsbrief geeft geen aanduidingen welke maatregelen de minister zal nemen om het aantal ongekwalificeerde schoolverlaters te doen dalen. De Vlor vindt het absoluut noodzakelijk dat Vlaanderen op dit vlak een actief beleid voert. Onderzoek over het belang van kwalificaties voor de integratie van mensen in de samenleving en op de arbeidsmarkt (Elchardus, Pelleriaux, Nicaise, theorie maatschappelijke kwetsbaarheid van Vettenburg), toont aan hoe belangrijk een kwalificatie is. Een kwalificatie bezitten of niet is een indicator voor kansarmoede, blijvende werkloosheid, zelfs voor de kijk op mens en samenleving.

De Vlor verwondert zich over het feit dat Vlaanderen voor de meting van de ongekwalificeerde uitstroom een getuigschrift van het lager secundair onderwijs gelijkstelt met een van de eerste graad van het secundair onderwijs. Dit is een afzwakking ten aanzien van de eerdere omschrijving. De Vlor vreest dat de nieuwe omschrijving vooral ingegeven is door de wens om gemakkelijker de afgesproken normen te kunnen behalen.

Zowel het OBPWO-onderzoek ² als de Vlaamse onderwijsindicatoren hanteren de volgende omschrijving :

“tot de ongekwalificeerde onderwijsverlaters behoren alle leerlingen vanaf 18 jaar die niet in het bezit zijn van

- een diploma of studiebewijs van het tweede jaar van de derde graad;
- een getuigschrift van het derde jaar van de tweede graad BSO, een kwalificatiegetuigschrift van de derde graad DBSO, een attest van het vijfde jaar BuSO OV 3 of een getuigschrift van de middenstandsopleiding;
- een getuigschrift van de tweede graad TSO en BSO.“

² M. DOUTERLUGNE, I. NICAISE, V. VAN DE VELDE, I. RUBBRECHT, K. VAN VALCKENBORGH, L. LAUWEREIJNS, *Ongekwalificeerd zonder paspoort. een onderzoek naar de omvang, karakteristieken en aanpak van de ongekwalificeerde uitstroom*, OBPWO 98.10. Leuven, 2001, p.25; *Vlaamse onderwijsindicatoren in internationaal perspectief, editie 2002*, Brussel, 2002, p. 179.

De gehanteerde definitie gaat in tegen de verschillende dimensies het begrip “ongekwalificeerdheid” omschrijven : leerplicht, diploma/ minimale startkwalificatie/level 3 van IALS en bestemming. Op het niveau van het einde van de 1ste graad is aan geen van deze criteria voldaan.

Deze omschrijving was ook de basis voor het pact van Vilvoorde waarin de sociale partners en de overheid afspraken maakten om de ongekwalificeerde uitstroom te beperken.

3.2.4 Meer talen in de klas

De wens om kinderen op jongere leeftijd talenonderwijs te geven, is een voornemen dat voortvloeit uit de conclusies van het Europese jaar van de talen. In dezelfde context is ook de wens geuit om het pakket aan vreemde talen zowel in het basis- als in het secundair onderwijs te verruimen.

De Vlor heeft nog geen standpunt over de wenselijkheid van vreemdetalenonderwijs op jonge leeftijd. De Raad Basisonderwijs bereidt een probleemverkenning voor over het onderwerp. Er blijven immers nog heel wat vragen onbeantwoord : Kunnen jonge kinderen meer vreemde talen aan? Moeten er geen andere pedagogische methodes worden gebruikt? (bijv. veel meer taalvaardigheidsonderwijs) Welke zijn de gevolgen voor leerlingen van wie de thuistaal niet het Nederlands is? Welke zijn de gevolgen voor leerlingen waar de school geen extra aanbod in talenonderwijs aanbiedt? Hoe kunnen vreemde talen op een evenwichtige manier ingepast worden in het curriculum?

Ook voor het secundair onderwijs dringt een debat over de krijtlijnen voor het talenonderwijs zich op. Is het een opdracht van het SO om meerdere Europese talen aan te bieden? Waarom Europese talen en niet andere wereldtalen? Hoe zal het talenonderwijs in het secundair onderwijs inspelen op de heterogene voorkennis van leerlingen die in het basisonderwijs al dan niet meer talenonderwijs hebben genoten? Hoe zit het met de relatie tussen de specifieke eindtermen en het Europees referentiekader voor talen? Hoe kunnen vernieuwingen in het talenonderwijs op een evenwichtige manier verwerkt worden in een curriculum? In deze context herinnert de raad aan het advies dat hij verleden jaar uitbracht over specifieke eindtermen voor het ASO waarin een vernieuwd kader is uitgetekend voor het talenonderwijs. Deze eindtermen zijn nog niet bekrachtigd. Wil de overheid hier nu al aan wijzigen?

De Vlor wil eerst zekerheid over de draagkracht en de pedagogische meerwaarde van de voorstellen vooraleer te discussiëren over de implementatie van de beleidsvoorstellen. De raad ziet daarom niet waarom een dergelijke fundamentele hervorming snel moet worden doorgevoerd.

De Vlor plaatst ook vraagtekens bij het feit dat scholen vrijwillig hun pakket aan talen kunnen verruimen. Dit betekent dat een leerling uit de ene school met meer talenkennis het lager onderwijs verlaat dan de leerlingen van een andere school. Dit zal de onderlinge concurrentie tussen scholen versterken en scholen aanmoedigen zich op dit vlak te profileren. Scholen die over meer middelen beschikken of rekruteren uit een sterkere sociaal-culturele middelen, zullen gemakkelijker het gevarieerder talenaanbod kunnen realiseren. Omgekeerd, in scholen met veel jongeren waarvan de thuistaal niet het Nederlands is, zal het moeilijker zijn om het vreemde talenonderwijs op peil te brengen.

De minister heeft het over aanpassingen in de taalwetgeving voor de rand- en taalgrensgemeenten. Een ander concept voor talenonderwijs zal wellicht ook voor de rest van Vlaanderen aanpassingen vergen aan de taalwetgeving.

3.2.5 Stimuleren van ondernemingszin

De Vlor merkt op dat de beleidsbrief economie een herwerking van de eindtermen voorstelt. In de eindtermen zouden meer attitudes moeten zitten die nodig zijn voor succesvolle ondernemers. De Vlor pleit ervoor om dit element niet eenzijdig in de eindtermen in te schrijven. Overleg met het onderwijsveld over de wenselijkheid en de invulling van dit item is absoluut noodzakelijk.

De Vlor er hierbij voor om de eigen missie van onderwijs te respecteren. Ondernemerschap kan aan bod komen in het onderwijs maar dan wel gekaderd zijn in een globaal pedagogisch project met ruimte voor waardenvorming en een brede oriëntatie op een toekomstperspectief. Ook sociale en duurzame aspecten van ondernemerschap zullen aan bod komen. De vraag rijst trouwens of zin voor initiatief, creativiteit, opnemen van verantwoordelijkheid en andere aspecten niet evenzeer via andere leergebieden aan de orde kunnen komen.

De Vlor vindt dat nieuwe eindtermen voor ondernemerszin moeten worden beoordeeld tegen de achtergrond van het geheel van de eindtermen zodat niet één enkel aspect overweegt in de curricula.

Door de wijziging in het organisatiebesluit voor het secundair onderwijs is het niet langer evident dat jongeren in het DBSO een attest van bedrijfsbeheer behalen. De overheid stuurt op dit vlak tegenstrijdige signalen uit. De Vlor vindt dat leerlingen in het secundair onderwijs in staat moeten zijn dit attest te behalen.

3.2.6 Talenten ontwikkelen

De Vlor is er niet van overtuigd dat het experiment met voortrekkersscholen al ver genoeg gevorderd is om nu al een evaluatie te maken die kan leiden naar beleidsaanbevelingen. Het experiment is pas in september 2003 gestart. Er zijn ook niet zoveel scholen bij betrokken dat er generalisering mogelijk zijn voor heel het onderwijs.

De Vlor verbaast zich over het feit dat er een witboek wordt voorbereid met bakens voor fundamentele onderwijshervormingen in het Vlaamse onderwijs die reiken tot 2010. Dit beperkt in ernstige mate de beleidsruimte van een volgende regering. De Vlor neemt zich voor om als strategische adviesraad voor onderwijs en vorming over dit “witboek” advies uit te brengen.

3.2.7 Alternerend leren volwaardig in het leerplichtonderwijs integreren

Het valt de Vlor op dat de minister alternerend leren versmalt tot DBSO. Stages en andere leerervaringen in de praktijk in andere onderwijsvormen en –sectoren komen niet aan de orde.

Het is hoogdringend dat het beleid iets doet aan meer leerrijke werkervaring. Hiervoor zullen zowel de sociale partners als de overheid een bijdrage moeten leveren. Diverse overheden zullen ook moeten bijdragen voor de opvang van jongeren die nog niet aan tewerkstelling toe zijn (Onderwijs, Cultuur, Werkgelegenheid, Welzijn). De Vlor bereidt over de toekomstige structuren van het DBSO een advies voor. De Vlor is zeker vragende partij om GOK I door te trekken naar het DBSO.

3.2.8 Regionale technologische centra optimaliseren

Het is de eerste keer dat de overheid zo expliciet de band tussen de RTC en de CVO's aanhaalt. De Vlor wijst erop dat de onderwijsverstrekkers maar marginaal betrokken zijn bij de werking van de RTC's. Volgens de beleidsbrief werkgelegenheid zullen de RTC's nog sterker geïntegreerd worden in de competentiecentra die ressorteren onder de VDAB. De raad vreest dat de band met onderwijs daardoor nog losser wordt. De raad vangt heel wat signalen op dat scholen die erbij betrokken zijn, de werking van de RTC's niet zo positief evalueren. De raad heeft ook moeite met de versmalling van het werkveld tot toekomstgerichte sectoren. De RTC's worden voorgesteld als een antwoord op de nood aan infrastructuur op technische scholen. Kunnen scholen die opleidingen aanbieden in minder succesvolle sectoren dan geen beroep meer doen op ondersteuning voor infrastructuur.

De rol van de RTC ten aanzien van het secundair onderwijs wordt niet langer vermeld.

3.2.9 Vereenvoudiging van de regelgeving : vermindering van administratieve lasten

We verwijzen hierbij naar het advies van de Algemene Raad over de administratieve lastenverlaging, de kwaliteit en de vereenvoudiging van de regelgeving van 17 juni 2003. Hier pleitten we ervoor om alle onderwijsniveaus en –sectoren in de operatie te betrekken (ook het secundair en het volwassenenonderwijs). De beleidsbrief vermeldt enkel het basis- en het hoger onderwijs. De Vlor herinnert de minister aan de belofte om initiatieven te nemen in het volwassenenonderwijs.

3.2.10 Een maatschappelijk debat voeren over het beleid over kwaliteitszorg in het onderwijs

De Vlor vindt dat het opzet van het maatschappelijk debat moet worden verduidelijkt.

Gaat het over alle aspecten van kwaliteitszorg, met inbegrip van de rol van de overheid hierin of gaat het enkel over de werking van de pedagogische begeleidingsdiensten? Kwaliteitszorg in scholen ondersteunen, is geen rol voor de overheid. Is een maatschappelijk debat het meest geëigende instrument om de toekomst van de pedagogische begeleidingsdiensten uit te tekenen? Ook hier is overleg met het middenveld uit het onderwijs noodzakelijk.

De kwaliteitsbewaking door de overheid en de samenhang tussen kwaliteitsbewaking en kwaliteitszorg zijn evenzeer belangrijke onderdelen van dat debat.

3.2.11 Meten van leerprestaties en leerwinst

De Vlor is voor peilingstoetsen mits ze goed worden geconstrueerd en goed gebruikt.

Peilingstoetsen zijn bedoeld om de haalbaarheid en de implementatie van eindtermen te beoordelen. Een school kan een peilingsonderzoek ook gebruiken als een instrument bij de interne kwaliteitszorg. Peilingsonderzoeken kunnen niet dienen om eindtermen tegenstelbaar te maken ten aanzien van leerlingen. Peilingstoetsen dienen evenmin om het onderwijsaanbod en de gebruikte leer- en onderwijsmethodes bij te sturen en een idee te krijgen van de behoefte aan begeleiding en nascholing van leerkrachten.

Peilingstoetsen moeten ook valide zijn. Het kan niet dat enkel de minst complexe of de gemakkelijkst meetbare eindtermen getoetst worden. Zo is het niet aanvaardbaar dat we

enerzijds streven naar meer taalvaardigheidsonderwijs en anderzijds enkel peilen naar lezen, luisteren en schrijven maar niet naar spreken. Technieken mogen niet primeren op reflectie en metacognitie.

Er bestaat een gevaar dat scholen het programma verengen tot wat de toetsen voorschrijven. De Vlor wijst er ook op dat prestaties van leerlingen niet het enige zijn in het onderwijs. Welbevinden van leerlingen, de persoonlijkheids- en waardenvorming van leerlingen, sociale vaardigheden zijn net zo belangrijk als de meer cognitieve inhoud.

Het is belangrijk dat er duidelijke afspraken zijn over de leerdomeinen die voor peilingsonderzoek in aanmerking komen, wie de validiteit van de toetsen garandeert en wie de resultaten ervan interpreteert. Een goede interpretatie van de resultaten veronderstelt een inzicht in de context van de school.

Het is geen taak van de overheid om de invoering van een bepaald leerlingvolgsysteem te stimuleren. Er bestaan al verschillende wetenschappelijk onderbouwde leerlingvolgsystemen. Het behoort tot de professionaliteit van de school om keuzes te maken.

De minister gaf opdracht om de begrippen “leerwinst” en de meetbaarheid ervan te bestuderen. De Vlor vindt dit cruciale begrippen in het debat over kwaliteitszorg en –bewaking. De Vlor wil volwaardig betrokken worden bij de vertaling van de conclusies hiervan naar een onderwijsbeleid. Onderwijspartners kunnen in dit debat niet aan de kant blijven staan.

3.2.12 Eindtermen, ontwikkelingsdoelen en de implementatie van specifieke eindtermen

We verwijzen hierbij naar de vraag om ook specifieke eindtermen te ontwikkelen voor topsport.

De Vlor vraagt dat de werkzaamheden voor specifieke decretale en afgeleide eindtermen voor het TSO, BSO en KSO eerstdaags zouden opstarten. Cruciaal is dat de afspraken die bij de totstandkoming van het themadecreet zijn gemaakt, gerespecteerd worden. De Vlor neemt aan dat de stelling dat gewerkt wordt aan afgeleide specifieke eindtermen voor het ASO, een vergissing is. De Vlor kwam met de minister overeen om in het ASO geen afgeleide specifieke eindtermen uit te werken.

3.2.13 Versterking van onderwijs aan leerlingen met een handicap

De Vlor werkt aan een probleemverkenning over adequate groeperingsvormen voor leerlingen met een handicap en gaat daarom nu niet dieper op het probleem.

De minister kondigt werkgroepen aan die “Maatwerk in samenspraak” zullen concretiseren. De Vlor vraagt welke groeperingen en geledingen bij dit proces betrokken worden. Het is ook absoluut noodzakelijk dat de Vlor als strategische adviesraad over dergelijk essentiële veranderingen adviezen kan uitwerken.

De zes expertisescholen voor ASS werken netoverschrijdend. Een afsprakenprotocol verduidelijkt wat verstaan wordt onder netoverschrijdende samenwerking. Dit is eigenlijk een voorafname gedaan op “Maatwerk in samenspraak”.

3.2.14 Anderstalige nieuwkomers onthalen in het leerplichtonderwijs

Het onthaalonderwijs in het DBSO is absoluut noodzakelijk aangezien men moeilijk de tewerkstelling van anderstaligen kan stimuleren als ze het Nederlands onvoldoende beheersen. DBSO aanbieden aan vluchtelingen kan echter bemoeilijkt worden doordat ze geen normale tewerkstelling kunnen krijgen. Voor hen is enkel het stelsel van alternatieve tewerkstelling mogelijk.

Onthaalonderwijs zou voor sommige leerlingen ook langer moeten duren dan één jaar. Niet alle leerlingen beheersen in één jaar het Nederlands voldoende.

De vooropgestelde drempel van 25 leerlingen is te hoog voor een evenwichtige regionale spreiding (cfr. flexibele instapdatum). De Vlor vraagt naar een afwijkingsmogelijkheid op de norm van 25 leerlingen. De expertise van leerkrachten uit onthaalonderwijs moet optimaal behouden blijven.

De taken van de onthaalbureaus ten aanzien van leerplichtige leerlingen moeten gepreciseerd worden.

3.2.15 Oprichting Huis van het Nederlands

Er zijn vragen over de samenwerking tussen de Huizen van het Nederlands en de onderwijssector (OSP en CBE). De Vlor bereidt over de Huizen van het Nederlands een afzonderlijk advies voor.

3.2.16 Modulariseren van de basiseducatie

De opleidingsprofielen voor de basiseducatie moeten getoetst worden aan de cursistprofielen. Anders dreigt een gedeelte van de doelgroep van de basiseducatie uit de boot te vallen. Ook het advies van de Raad Volwassenenonderwijs over de gewenste ontwikkelingen in de basiseducatie van 1 juli 2003 wees op dit gevaar.

We herinneren ook aan de vraag naar de juridische basis voor de einddoelen vervat in de opleidingsprofielen voor de modularisering.

3.2.17 Bestrijden van de laaggeletterdheid

De Vlor verwijst naar een VIONA-onderzoek over de best practices om het leerklimaat te verbeteren en om weerstanden bij laaggeschoolden te overwinnen. De Vlor zal eerlang de resultaten van dit onderzoek bespreken en er de passende conclusies aan verbinden.

3.2.18 Kostenloosheid in het leerplichtonderwijs

De modellen om studiekosten in kaart te brengen op zich dragen niet bij tot meer kostenloosheid in het onderwijs. De beleidsbrief gaat er impliciet van uit dat de scholen de enige verantwoordelijken zijn voor schoolfacturen. Nochtans vloeit een en ander voort uit het financieringssysteem van het onderwijs.

Diverse geledingen van de Vlor waaronder VSK formuleerden nieuwe voorstellen. De Vlor vindt dit een erg belangrijk aandachtspunt dat meer zal worden uitgewerkt in het memorandum.

3.2.19 Studietoelagen optimaliseren

De Vlor waardeert de inspanningen van de minister om het e-government te benutten voor de optimalisering van de studietoelagen. Anderzijds bezitten lang niet alle gezinnen een PC met internetaansluiting. Kansarme gezinnen die de beurzen het meest nodig hebben, vallen onder deze categorie.

De Vlor verwijst ook naar het punt 2.4.

3.2.20 Een kwaliteitsvol leerlingenvervoer verzekeren

De Vlor vangt van scholen heel wat signalen op dat door de overdracht aan De Lijn een en ander misloopt terwijl de overlegstructuren ontbreken. Het is wenselijk dat de minister op korte termijn de verschillende partners (departement, De Lijn, I.M., vakbonden, ouders) rond de tafel brengt om de problemen op te lossen.

3.2.21 Samenwerking tussen onderwijs en welzijn verbeteren

De Vlor verwijst naar de eerdere vraag naar continuïteit in de projecten integrale jeugdhulpverlening. Het is ook wenselijk dat er een meer rechtstreekse betrokkenheid van onderwijs is bij integrale jeugdhulpverlening en dat het contact niet enkel via het CLB verloopt.

Door de maatregelen in het kader “Beter Bestuurlijk Beleid” vallen een aantal voorzieningen zoals kinderdagverblijven, internaten volledig onder de regelgeving van Welzijn. Dit heeft een grote impact op het buitengewoon onderwijs. Het is wenselijk om op korte termijn ten gronde na te denken over de samenwerkingsmodaliteiten onderwijs – welzijn.

3.2.22 Herstelgerichte antwoorden bieden op tuchtproblemen in de school en time-outprojecten

Dit initiatief past in een bredere context van zorg voor leerlingen in het kader van tuchtprocedures. Is het wenselijk om één element hieruit te lichten? Is het daarom noodzakelijk Hergo nu al te integreren in alle schoolreglementen? Past dit niet beter in een discussie over rechten en plichten van leerlingen? Welk kader moet de overheid schetsen en waar moet de autonomie van de school spelen om een visie op wat goed onderwijs is te vertalen naar rechten en plichten van leerlingen?

De Vlor vraagt ook naar de verdere werkzaamheden voor een leerlingenstatuut. Binnen welke termijn kunnen hier concrete voorstellen worden verwacht?

De Vlor vindt de inschakeling van startbaners in het JO-JO-project en ook voor de verkeersveiligheid een positieve maatregel.

3.2.23 Centra voor leerlingenbegeleiding moderniseren

De overheid verwijst naar een doorlichting van de CLB's. Gaat het om de gewone doorlichting of gaat het om een andere? Zo ja, wat beoogt de overheid met een doorlichting naast de gewone doorlichting?

De Vlor wijst erop dat bijkomende opdrachten (onder meer preventieve inentingen) de rest van de werking van het CLB bemoeilijken. Er blijft te weinig tijd over voor preventie, voor

gezondheidseducatie e.d. Dergelijke opdrachten beperken de mogelijkheden om schoolondersteunend te werken.

De Vlor vraagt de overheid wanneer het geïnformatiseerd registratiesysteem (NICO) operationeel zal zijn. De administratieve belasting om alles in te voeren mag ook helemaal niet worden onderschat.

3.2.24 ICT-vaardigheden stimuleren

De minister kondigt aan dat er basisvaardigheden voor ICT in het basisonderwijs zijn uitgewerkt. Dit ondergraaft het concept van de eindtermen en van de leerplannen. Deze basisvaardigheden zijn ontwikkeld buiten alle normale besluitvormingskanalen om en worden nu voorgesteld als een verplichting voor basisscholen. Er is geen enkele juridische basis om de basisvaardigheden op te leggen. De Vlor vindt dit een voorbeeld van 'sluipnormering'. Het leidt tot een verdoken verzwaring van het curriculum. Er is ook geen afweging gebeurd ten aanzien van het geheel van nieuwe eisen (ondernemerschap, talenkennis, ICT, ...).

3.2.25 ICT-coördinatie ondersteunen

De Vlor verwijst naar het geringe aantal uren voor ICT-coördinatie. Het gaat daarom te ver dat de overheid vastlegt hoe de school deze schaarse uren benut. Het behoort niet tot de taken van de overheid om vast te leggen voor welke pedagogische en technische taken de ICT-coördinator wordt ingeschakeld.

3.2.26 Ontwikkeling van leermiddelen voor e-learning

De vraag rijst of het een taak van de overheid is om unilateraal leermiddelen te ontwikkelen voor e-learning. Hierbij zou de expertise van de onderwijsverstrekkers en van het onderwijsveld zeker een meerwaarde kunnen bieden aan het eindproduct.

3.2.27 Begeleid individueel studeren (BIS) in het volwassenenonderwijs integreren

Een samenwerking tussen BIS en CVO op het vlak van elektronische leeromgevingen kan een meerwaarde betekenen voor de CVO's. Het is wenselijk dat de samenwerking onder goede voorwaarden kan verlopen.

3.2.28 Een participatieve schoolcultuur stimuleren

We verwijzen naar het advies van de Algemene Raad van 21 januari 2003 en naar het advies dat de Algemene Raad volgende week uitbrengt.

3.2.29 Samenwerking tussen cultuur en school optimaliseren

De Vlor verwondert zich erover dat hiervoor nieuwe adviesstructuren worden opgezet. Het decreet op de strategische adviesraden stelt een versoering van de adviesstructuren voor. Dit decreet voorziet samenwerking tussen strategische adviesraden voor adviezen die over meerdere beleidsdomeinen gaan.

3.2.30 Het DKO verder uitbouwen

De Vlor wijst erop dat de administratieve ondersteuning van het DKO ondermaats is, evenals de subsidiëring van de infrastructuur. Het DKO ontvangt geen subsidies voor de nascholing van zijn personeelsleden. De studiebewijzen van het DKO hebben slechts een beperkt civiel effect. Door inningen van auteursrechten staan heel wat academies onder financiële druk.

3.2.31 Hertekenen landschap basisonderwijs

Het is belangrijk dat scholen en scholengemeenschappen de tijd en de ruimte krijgen om de hertekening van het onderwijslandschap te implementeren. Hoewel een globale evaluatie van de maatregelen nog wat prematuur is, zullen toch bepaalde aspecten van de verandering nu al moeten worden geëvalueerd. Zoniet, brengt dit het groeipad voor de scholengemeenschappen in gevaar. Zo zal beoordeeld moeten worden of er meer punten worden toegekend aan de scholengemeenschappen in plaats van aan de scholen.

Het is wel nodig dat scholengemeenschappen over de nodige middelen (personele en financiële) beschikken om het veranderingsproces in goede omstandigheden vorm te geven.

3.2.32 Hertekenen landschap volwassenenonderwijs

De raad vraagt dat de regering voor ze nieuwe plannen op stapel zet, eerst de afspraken uit bestaande regelgeving nakomt. De raad verwijst dan naar de terugbetaling van gedeerde inschrijvingsgelden. De raad wijst er ook op dat het decreet uit 1999 een evaluatie van de hervorming van het volwassenenonderwijs aankondigde binnen een periode van vijf jaar. De Vlor vraagt de minister om het huidige decreet bij te sturen op basis van deze evaluatie. De raad vreest dat een gesloten enveloppefinanciering ertoe zal leiden dat centra voor volwassenenonderwijs zich meer zullen moeten richten op contractonderwijs en hiervan afhankelijk zullen worden.

De raad vindt dat het onderwijsbeleid inzake levenslang leren ambitieuzer moet worden. De dynamiek en de middelen buiten het onderwijs zijn groter dan deze van onderwijs. Nochtans heeft het onderwijs vanuit zijn traditie en infrastructuur heel wat te bieden aan volwassenen. De onderwijsverstrekkers vinden ook dat ze onvoldoende aan hun trekken te komen in de DIVA-werking (zie punt 2.5). De raad stelt ook vast dat het beleid inzake levenslang leren vooral nieuwe structuren in het leven roept in plaats van meer ontwikkelingskansen te bieden aan het levenslang leren in de centra. We stellen evenwel vast dat de minister de budgetten voor het onderwijs voor sociale promotie wil "beheersen" : zowel door te sleutelen aan de lestijdenpakketten als door een mogelijk beperking van de vrijstellingen op het inschrijvingsgeld. Ook aan deze beperking van middelen tilt de Vlor bijzonder zwaar.

3.2.33 Kerntakendebat

De Vlor wijst erop dat het kerntakendebat geenszins is afgerond. Het secundair onderwijs, het onderwijs voor sociale promotie en het deeltijds kunstonderwijs zijn nauwelijks aan de orde geweest. Enkel voor het basisonderwijs is er al enige vooruitgang geboekt. De implementatie van het kerntakendebat zal dus nog enige tijd op zich laten wachten.

3.2.34 Structuur van het hoger onderwijs veranderen en de accreditatie regelen

De nieuwe financiering van het hoger onderwijs moet in 2006 ingaan. De raad is van mening dat het denk- en overlegproces hierover dringend moet worden opgestart.

De Vlor dringt hier nogmaals aan op snelle duidelijkheid over het visitatieprotocol voor het hoger onderwijs voor sociale promotie.

3.2.35 Flexibiliseren hoger onderwijs

Zoals het advies over het hoger onderwijs voor sociale promotie al aangaf, is het wenselijk dat de credits een uitwisseling met het volwassenenonderwijs mogelijk maken.

Flexibilisering brengt evenwel heel wat meer administratieve belasting met zich mee voor de onderwijsinstellingen

3.2.36 Levenslang en levensbreed leren afstemmen en verder uitbouwen

De cursistenpopulatie in het onderwijs voor sociale promotie stijgt beduidend. Op deze manier draagt deze sector bij tot een grotere participatie aan levenslang leren. Anderzijds stelt de beleidsbrief een bevrozing van de middelen voorop. De bevrozing van middelen spooft helemaal niet met de intentieverklaringen over het belang van levenslang leren.

Het is voor onderwijs zeker beter om de Grote Leerweek voortaan in mei te organiseren.

De raad verwijst naar de bedenkingen over de werking van DIVA onder het punt 2.5.

EVC uitbouwen in Vlaanderen vergt een actieve betrokkenheid van de onderwijsgemeenschap. De Vlor wenst daarom over de cruciale stappen in de uitbouw van zo'n stelsel advies kunnen uitbrengen, zoals over het raamwerk voor kwaliteitsborging en de deontologische code. De Vlor wijst op de verregaande bevoegdheden van de competentiecentra van de VDAB waardoor ze interfereren met opdrachten die het beroepsgericht onderwijs (zowel in het voltijds secundair onderwijs als in het onderwijs voor sociale promotie) eveneens op zich neemt. De Vlor wijst erop dat de mogelijkheden voor EVC in het hoger onderwijs ten onrechte niet aan bod komen. De Vlor zou in deze graag vernemen in welke mate rekening wordt gehouden met het advies over de titel van beroepsbekwaamheid dat de raad uitbracht op 16 september 2003.

3.2.37 Schoolinfrastructuur verbeteren

De Vlor aanvaardt niet dat er bespaard wordt op de financiering en subsidiëring van schoolinfrastructuur. Al diverse keren gaf de Vlor te kennen dat er een grote nood bestaat aan investeringen in schoolinfrastructuur. Het regeerakkoord van 1999 gaf uitdrukkelijk aan dat er substantiële investeringen zouden worden gedaan in schoolinfrastructuur:

“Aantrekkelijke schoolgebouwen zijn een belangrijk element in het creëren van een aangename schoolomgeving, wat bevorderlijk is voor het welzijn van de leerlingen en de leerkrachten”.

De minister ziet een oplossing in PPS om meer middelen aan te trekken voor schoolinfrastructuur. Het is de vraag welke meerwaarde privé-investeerdere kunnen zien in schoolgebouwen en –infrastructuur. Kunnen er op dit terrein win-win-situaties groeien?

3.2.38 Brusseldecreeet

De vraag rijst of de problematiek zich enkel voordoet in Brussel. Waarom krijgen andere steden met veel anderstaligen in de B-stroom ook geen afwijkingen? De nood aan een dergelijke maatregel wordt versterkt doordat de onthaalperiode voor anderstalige nieuwkomers te kort is. Een andere oplossing is een verlenging van de onthaalperiode zodat deze jongeren niet in de B-stroom terecht komen (zie punt 3.2.14).

3.2.39 De Brusselse rand

De geschetste problemen doen zich op ruimere schaal voor dan enkel in de Vlaamse rand. Het zal daarom wenselijk zijn de discussie te verbreden naar alle Vlaamse scholen.

Jacques Perquy
administrateur-generaal

Louis Van Beneden
voorzitter